

4. marts 2006

VM 2006/19

BETÆNKNING

Afgivet af Landstingets Familieudvalg

vedrørende

Forslag til ændring af landstingsforordning om orlov m.v. og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption. (VM 2006/19)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Landstingets Familieudvalg har under behandlingen bestået af:

Landstingsmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit (formand)
Landstingsmedlem Thomas Kristensen, Atassut
Landstingsmedlem Agnethe Davidsen, Siumut
Landstingsmedlem Tommy Marø, Siumut
Landstingsmedlem Esmar Bergstrøm, Demokraterne

Landstingets Familieudvalg har på baggrund af forslagens 1. behandling foretaget en gennemgang af forordningsforslaget samt bemærkningerne til forslaget.

Udvalgets overvejelser.

Forordningsforslaget lægger op til en forlængelse af barselsorloven med 11 uger. Initiativet blev under 1. behandlingen budt velkommen fra samtlige partiers ordførere. Der er tale om en velfærdsforbedring, som vil bringe børnefamiliernes vilkår ved graviditet, barsel og adoption tættere på niveauet i de nordiske lande, vi i denne sammenhæng ønsker at sammenligne os med. Udvalget er enig om

vigtigheden af trygge rammer for vordende mødre og unge familier, da familien udgør en bærende søjle for en sund og stabil samfundsudvikling.

I betragtning af den brede tilslutning, som forordningsforslaget nød under Landstingets 1. behandling, vil Familieudvalget indskrænke sig til at kommentere enkelte problemstillinger, der har påkaldt sig særlig opmærksomhed under tingets debat.

1) Ligestillingsaspektet.

Det blev under Landstingets debat påpeget fra flere sider, at en forlængelse af barselsorloven ikke alene berører familie- og arbejdsmarkedspolitikken, men i høj grad også ligestillingspolitikken. Dette skyldes, at den forlængede orlovsperiode giver nye og forbedrede muligheder for at inddrage fædre i barnets pasning, ligesom forslaget har konsekvenser for yngre kvinders stilling på arbejdsmarkedet. Udvalget finder det derfor beklageligt, at Ligestillingsrådet ikke har fået lejlighed til at udtale sig under høringsrunden. Dette skal fremtidigt ske.

Familieudvalget noterer sig imidlertid med tilfredshed, at forordningsforslaget er udformet således, at den forlængede orlovsperiode kan komme såvel faderen som moderen til gode.

Der er en lang række overvejelser, forældrene bør gøre, inden de beslutter sig for fordelingen af orlovsperioden. Herunder hører blandt andet spørgsmålet om barnets eventuelle amning og forholdene på arbejdet samt overvejelser omkring familiens økonomi. Herudover spiller også familietraditioner og kendte kønsrollemønstre ind i beslutningen. Familieudvalget deler på denne baggrund den bekymring, der har været udtrykt under forslaget 1. behandling, at nogle fædre måske uden eftertanke vil overlade orlovsperioden til moderen alene. Dermed ville de pågældende fædre tage for let på deres forældreansvar, men værst af alt, de ville snyde sig selv og barnet for en vigtig og berigende oplevelse.

Familieudvalget vil derfor opfordre til, at der ved fremtidige forbedringer af orlovsreglerne overvejes at udforme en del af orlovsperioden som egentlig *faderorlov*, forstået som en orlovsperiode, der alene stilles til rådighed for manden, og som forfalder, hvis den ikke anvendes sammen med eller i umiddelbar forlængelse af moderens orlov eller forældreorloven.

Familieudvalget vil endvidere opfordre til, at Landsstyreområdet for Familier i forbindelse med sin borgeroplysning om de nye barselsregler, herunder grundig information om de økonomiske forhold forbundet med barsel, benytter lejligheden til en målrettet holdningsbearbejdning overfor befolkningen. Det ville således være naturligt, om der ved udarbejdelsen af informationspjecer og eventuelle radio- eller tv-spots lægges vægt på en moderne faderrolle samt de forbedrede muligheder for en ligelig ansvarsfordeling forældre imellem. Forordningens implementering rummer dermed en vigtig chance til at påvirke holdninger, ikke alene hos vordende fædre, men lige så vigtigt hos arbejdsgivere og i den ældre generation.

2) Forordningens ikrafttrædelsesregel.

Under forslagens 1. behandling blev det påpeget af Siumuts ordfører, at bemærkningerne til forordningsforslagets § 2 rummer en usikkerhed vedrørende bestemmelsens ikrafttræden. Ikrafttrædelsesbestemmelsens ordlyd i forslaget fastslår dog klart, at kriteriet for lovens anvendelse skal være, om barnet er født inden ikrafttrædelsesdagen den 1. juli 2006 eller senere. Bemærkningerne til lovforslaget i den grønlandssprogede version af forslaget kan derimod efterlade det indtryk, at det foruden fødselstidspunktet tillige kan have betydning, om der allerede er påbegyndt en orlovsperiode efter de hidtil gældende regler eller ej.

I forbindelse med møde med Landsstyremedlemmet for Familie erfarede Familieudvalget, at Landsstyremedlemmet agtede at præcisere lovforslagets bemærkninger desangående, således at bemærkningerne ikke levner anledning til tvivl.

Familieudvalget finder, at det er forordningens ordlyd, der må være afgørende for retstilstanden. Udvalget finder endvidere, at tidspunktet for barnets fødsel er et egnet og tilstrækkeligt kriterium for at fastslå, om det er de gamle eller de nye orlovsregler, der skal finde anvendelse.

3) Spørgsmålet om oprettelse af en barselsfond.

I forbindelse med forslagens 1. behandling blev der fra Atassuts ordfører fremlagt bemærkninger om oprettelse af en orlovsfond til dækning af relevante udgifter.

Familieudvalget bemærker dertil, at man ved fremtidige ønsker om at styrke barselsreglerne bør gøre sig overvejelser om muligheden for at oprette en barselsfond. Familieudvalget henstiller til, at Landsstyret snarest påbegynder en nærmere undersøgelse af muligheden for at oprette en barselsfond.

Familieudvalgets indstilling.

Et **enigt** Familieudvalg indstiller på baggrund de foranstående bemærkninger, at Landstinget under sin 2. behandling vedtager det fremsatte forordningsforslag i sin foreliggende form.

Med disse bemærkninger skal Landstingets Familieudvalg overgive forslaget til Landstingets 2. behandling.

Agathe FontainFormand

Thomas Kristensen

Agnethe Davidsen

Tommy Marø

Esmar Bergstrøm